

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 24. maja 1923.

STEV. 59.

Nezakonitosti pri odmeri prometnega davka.

Kljub temu, da je dala po naših informacijah finančna delegacija na podrejena davčna oblastva natančna pojasnila glede odmere prometnega davka, se ta vsaj v Ljubljani ni izvršila tako kakor določa zakon.

O višini prometa so imeli odločati davčni odbori, in sicer odseki dolične komisije za občo pridobitno. V ta odsek bi bila morala priti dva člana, in sicer samo ob sebi umljivo jeden voljeni, jeden pa imenovani član. Ta dva člana v zvezi s predstojnikom komisije sta imela odločati.

Glede prve skupine davčnih zavezancev, to je glede onih, ki so imeli v letu 1921 prometa več nego 360.000 Din — torej glede najvažnejše skupine — pa je davčna oblast poklicala k sebi samo dva od davčne uprave same imenovana člana, dasi je imela na razpolago več gospodov, ki so bili voljeni v komisijo in stanujejo celo v Ljubljani.

O višini prometa vseh večjih trgovcev je odločal torej odbor, v katerem so bili vsi trije gospodje zastopniki finančne uprave in nobenega, ki bi bil zastopal davkoplačevalce.

Cemu so bile pa volilve?

Ako sta oba člana tudi hotela kako drugače glasovati, pregovoril jih je veliko laže predsednik, vsaj sta bila oba osebi, ki si jih je finančna uprava sama izbrala ter sta bila kolikor toliko pod vplivom predsednika, ki je zastopnik davčne oblasti, ne pa zastopnik davkoplačevalcev.

Postopanje davčne oblasti pri odmeri prometnega davka za prvo skupino, to je za vse one, ki so imeli v letu 1921 prometa nad 360.000 Din in so dolžni voditi knjigo opravljenega prometa, je bilo nezakonito in je neveljavno.

Druga nezakonitost je ta, da je ta odbor — seveda pod vplivom in po navodilu predsednika — kar samovoljno določil višino prometa, ki naj bi ga imel vsak davčni zavezanec, na kar je razposlala potem davčna oblast po mestu plačilne naloge.

Ako je imel odbor pomisleke proti višini prometa kake stranke, bi bil moral to v svoji seji šele odločiti in predstojnik davčne oblasti bi bil moral nato pozvati stranko, da bi bila predložila dokaze, t. j. knjigo opravljenega prometa.

Ce bi stranka te knjige ne hotela predložiti, potem bi bil še le smel davčni odbor sam odločiti višino prometa, drugače pa ne!

Davčni odbor je imel nalogo v vseh onih slučajih, kjer je dvomil o točnosti prijav, v svoji drugi seji knjige opravljenega prometa pregledati, in če bi bil spoznal, da more in mora verjeti predloženi knjigi, zlasti pa načinu, kako se vodi ali morebitnim ostalim dokazom, če je stranka kake take sama ponudila, bi se bil zadovoljil z napovedanim prometom. Če bi bil pa spoznal davčni odbor, da predloženi knjigi ne more verjeti, bi bil smel še le tedaj po svojem prevdaru in po navedenih podatkih in dokazih, ki bi jih bil moral stranki izrečno navesti, določiti sam višino prometa.

Davčna oblast je pa v Ljubljani razposlala kar plačilne naloge. Tudi podatkov in dokazov, na katere se je naslanjala ocenitev prometa, ni odbor nobeni stranki navedel.

Tretja nezakonitost je ta, da se pošiljajo strankam prve skupine plačilni nalogi, na katerih je določba o prizivni pravici prečrtana. V prvi skupini se sme proti prometnemu davku vsak pritožiti! Prizivno pravico je izgubil samo oni, ki kljub pozivu knjige opravljenega prometa ni predložil. In če so tudi nekateri dobili pozive, so bili ti neveljavni, ker jih je izdal šef davčnega oblastva sam iz svoje inicijative in ne na podlagi odločbe odbora!

Upamo, da bo finančna uprava te nezakonitosti popravila in ukazala, da se odmera prometnega davka tudi v Ljubljani izvrši takoj v smislu zakona.

Davčni zavezanci prve skupine pa naj varujejo svoj interes seveda tudi sami in naj vložijo brez odloga priziv proti davku, ako jim je odmerjen napačno, ne glede na to ali jim je ljubljanska davčna oblast priznala pravico do priziva ali ne.

I. Mohorič.

Stanje trgovskega strokovnega in nadaljevalnega šolstva v Sloveniji.

(Nadaljevanje.)

B. DRŽAVNE TRGOVSKE ŠOLE.

I. DVORAZREDNA TRGOVSKA ŠOLA V LJUBLJANI.

Slovenske dvorazredne državne trgovske šole obstajajo sedaj v Ljubljani, v Mariboru in Celju. V Ljubljani je bil zavod, kakor omenjeno, ustanovljen leta 1908 pod imenom »Slovenske trgovske šole« in je bil financiran od bivšega deželnega odbora Kranjskega od 1. julija 1921, ko je vsled likvidacije pokrajinskih odborov prešla šola v državno upravo. Tedaj se je izpremenil tudi naslov šole v »Državno dvorazredno trgovsko šolo«. Po prevratu je bil obisk na tej šoli naslednji:

Leto	1919/20	1920/21	1921/22	1922/23
Št. razredov	7	8	6	6
„ učencev	150	170	111	109
„ učenk	130	163	107	106

Sposobnost je bila za višji razred dosežena v šolskem letu 1919/20 v 85 odstotkih, 1921 v 90 odstotkih, v l. 1921/22 pa 88 odstotkih. Šola ima lepo zbirko zemljevidov. Tudi blagovnanstvena, prirodoslovna in prirodopisna zbirka še zadošča. Knjižnice so pa precej revne. Zlasti novejši del ni nič v knjižnicah, ker ni nobenih kreditov za nakup tako za učiteljsko kakor za dijaško knjižnico. Zadnja je posebno revna. Za pouk v blagovnanstvu šola nujno potrebuje mikroskop in laboratorij. Nima pa niti enega niti drugega. Laboratorija tudi prirediti ne bi bilo mogoče, ker ni nobenega prostora. V zadnjem proračunu za leto 1923/24 je ves predlagani znesek za nabavo učil črtan. Zato ne bo mogoče nabaviti nobenih novih učil. Potreba bi bila najmanj Din 100.000, da bi bila šola povoljno saturirana.

1. KREDITI ZA NADURE.

Kredit za sistemiziranje honorar je t. j. za plačilo zunanjim pomožnim učiteljem in internemu učiteljstvu, v kolikor je zaposleno preko svoje učne obveznosti, je bil v letu 1921/22 premajhen in je vsled tega učiteljstvo tudi tu, kakor na drugih zavodih prenehalo s poučevanjem prekomernih ur. Da bi lahko to imelo za učence silno težke posledice ni potreba posebej povdarjati. Nikdo

pa tudi ne more siliti učiteljstvo da preko svoje obveznosti poučuje na kredit. Ako bi bilo učiteljstvo vstrajno na svoji pasivni resistenci, bi učenci in učenke ne dobili šolskih izpričeval. Ker se naraščaj trgovske šole rekrutira po veliki večini iz gmojno slabo stoječih slojev (turadniki, poduradniki, sluge, železničarji, redarji itd.), bi bilo dejstvo, da ne dobe izpričeval in tako izgube leto, zanje naravnost usodno. Ti ljudje žive v največji revščini in nestrpnost pričakujejo trenutka, ko sin ali hči absolvira šolo in stopi na svoje noge ter razbremeni starše. Edino le radi tega je učiteljstvo nadaljevalo pouk. Proti koncu leta je bilo dodatno izplačano, kar so učitelji že davnaj zaslužili. In isto se letos ponavlja. Kredit za sistemiziranje honorar je tudi v tekočem letu 1922-1923 že izčrpan in zunanji pomožni učitelji, vsi slabo situirani, ki komaj čakajo na vsak dinar, in ravno tako tudi interni učitelji ne prejmejo nobene nagrade več za svoje prekomerno delo. Izplačevanje se je ustavilo z mesecem marcem. Zdaj je le še s težavo mogoče pregovarjati učiteljstvo, da še nadalje poučuje. Jasno pa je, da vsak moment lahko nastopi kriza. Zato je pomoč in intervencija v tem oziru nujno potrebna.

2. POSLEDICE ČRTANJA V PRORACUNU.

V proračun za leto 1923/24 so popolnoma črtali:

a) podpore frekventantom, ki bi bile pri sedanjih draginjah tako nujno potrebne, ker starši velike večine učencev in učenk ne zmorejo plačevanja za šolske potrebščine.

b) prispevek za ekskurzijo, dasi je vsakomur znano, da so poučni izleti, ogledovanja tovarnen, obisk trgovskih podjetij itd. za strokovne šole neobhodno potrebni.

c) subvencije za trgovske nadaljevalne šole, ki so tako lepo napredovale. Letos vzdržujejo lokalni faktorji te šole še v nekaterih krajih, Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, Kranj, Novomesto, Šoštanj, kaj pa bo v bodočnosti, se pa ne ve. Ako ti odpovedo svoje prispevke, bodo trgovski vajenci brez teoretično strokovne izobrazbe;

d) subvencija za izdajo trgovskih knjig. Naša literatura z ozirom na trgovsko šolstvo je še v povojih. Pisatelje strokovnih trgovskih knjig bi bilo treba podpreti, da bi napredovali v tem oziru. Pouk je silno otežkočen, ker manjka knjig. Mnogo dragocenega časa se izgubi z diktiranjem. Če bi bile knjige na razpolago, bi se ta čas mogel dosti uspešneje izrabiti.

3. TEČAJI ZA UČITELJE NA NADALJEVALNIH ŠOLAH.

Črtane so bile nadalje vse subvencije ljudsko šolskim učiteljem, ki se hočejo udeležiti strokovnih tečajev. Na ljubljanski dvorazredni trgovski šoli se je vršil v počitnicah 1921 tečaj za učiteljstvo na trgovskih nadaljevalnih šolah. Učitelji so se z veseljem udeleževali tečaja, pridno so sodelovali in zdaj uspešno delujejo na nadaljevalnih šolah. Povpraševanje po prireditvi takega tečaja je letos zopet živahno, toda sredstev za to ni na razpolago. Prvič je treba plačati predavatelje, ki itak žrtvujejo počitnice, drugič pa je treba dati tudi udeležnikom podpore, ker sicer ne morejo izhajati. Ako si predstavimo poročenega učitelja v drugem kraju, je nemogoče, da bi ta

prišel za 6 do 8 tednov v Ljubljano in se tukaj hranil in stanoval, doma pa skrbel za družino. Iz gmojnih ozirov je to izključeno. Zato je nujno, da dobe udeležniki podpore. V proračunu je bila ta pozicija čisto črtana. Ako bodo trgovske nadaljevalne šole še nadalje vzdrževali lokalni faktorji, bi bilo neobhodno potrebno, da se zopet priredi tečaj za učiteljstvo na teh šolah.

4. ZADRUŽNA ŠOLA.

Na ljubljanski dvorazredni trgovski šoli se je vršil vsako leto od 1. novembra do Velike noči poseben tečaj za zadrugištvo. Do lanskega leta je vzdrževala država te tečaje, v proračunu za šolsko leto 1922/23 je bila pa ta pozicija črtana. Kljub temu je Zadruga zveza v Ljubljani, kot najmočnejša zadruga centrala, zavedajoč se važnosti take šole, vzdrževala zadrugo šolo popolnoma iz svojih sredstev. V tekočem letu so znašali tozadevni stroški približno Din 30.000.—

Obisk na tej šoli je bil sledeči:

Leto	1920/21	1921/22	1922/23
Število udeležencev	23	34	37
napredovali so:	18	29	28
niso:	2	—	2
izstopili so:	3	5	7

Zadrugi tečaji so za redno poslovanje in upravljanje našega razvitega pridobitnega in gospodarskega zadrugištva neobhodno potrebni. Vsaj imamo nad 400 samih hranilnic in posojilnic, kjer je treba verziranih tajnikov odnosno upravnikov, da se ne dogajajo nepravilnosti, da se zavod razširi in napreduje. Tudi marsikako kalamiteto pri konzumihi in drugih gospodarskih zadrugah bi si bili lahko prihranili, ako bi bili povsod šolane poslovodje.

6. POMANKANJE PROSTOROV NA TRGOVSKI ŠOLI.

Šola ima sedaj 6 razredov, dasi jih je imela v letih 1919/20 in 1920/21 po 7 oziroma 8. Število razredov se ni znižalo vsled tega, ker ni naraščaja. Priglasenih učencev in učenk je vsako leto veliko preveč, toda sprejeti jih ni mogoče, ker ni prostora. V zgoraj imenovanih letih smo imeli pouk od 8. ure zjutraj do 13. in popoldne od 14. do 19. tako, da so imeli šolo učenci dopoldne in učenke popoldne. Učiteljstvo je bilo zaposleno v obeh oddelkih in je moralo biti na razpolago od 8. ure zjutraj do 19. ure zvečer. Dve leti je učiteljstvo to zdržalo, dalje pa ni šlo. Šola ima sedaj samo 6 sob na razpolago in ima zato 6 razredov. Ako bi bilo več prostorov, bi bilo več razredov in ustreči bi se moglo večim učencem in učenkam, ki tako silno prosijo za sprejem, pa se jih mora vsled pomanjkanja prostorov odklanjati. Prvi predpogoj za razvoj tukajšnje šole je lastno poslopje, v katerem bi mogla šola vršiti svojo dolžnost v polni meri in prirejati razna strokovna predavanja in tečaje za najširše sloje. Dokler pa poslopja ni, pa šola ne more misliti na razširjenje strokovne prosvetne delavnosti.

Šola je že opetovano prosila, da bi vzeli v državni proračun letne kvote, katere bi se porabile prvič zato, da bi se plačevale obresti od posojila, ki naj bi se najelo v svrhu zidanja lastnega poslopja, drugič pa kot amortizacija posojila. Pa je bilo dosedaj vse brezuspešno. Šola je priredila poučne ekskurzije v Tržič, Litijo, Zagorje, Britof in v Ljubljani v nekatere tovarne.

(Dalje sledi.)

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

II. DEL.**Naše elivaže češpeli.**

Namen eliviranja češpeli je da se suhe češplje s toploto sterilizira, ubije kalil gnilobe, t. j. da se jih obvaruje pred kakršnem koli si bodi po-kvarjenem, a obenem, da se jih vlo-ži v okusne zabojčke, da bi imele lepšo zunanost in izgled. Obstojala dva sistema konserviranja — elivir-anja češpeli potom toplote in sicer: 1. da se suhe češplje pakuje v lese-ne zaboje in se potem zabije zaboje izpostavi 12 do 24 ur toku toplega zraka, to je francoski sistem »Li-mon« s koksom; 2. da se češplje iz-postavijo v zaprtih železnih cilindrih v dvostenski avtoklavah s pomočjo puščanja vodene pare skozi 3 ure toploti 80—105° C, na to se izsujejo iz cilindrov v komore, kjer se jih pu-šti 10—15 minut pokrite z voščenim platom in se jih na to pakuje in fla-či potom stiskalnic v zaboje in na ta način je za Evropo eliviranje konča-no. Za prekmorske države se pa češ-plje elivirajo dvakrat na ta način, da se izpostavi zaboje po 1 uro to-ploti 80° C v avtoklavah z dvojnimi stenami, to je sistem vodne pare in gorkega zraka, a kuri se bodi z drvmi, ali pa z ogljem.

Elivaže češpeli se nahajajo v na-ših središčih trgovine s češpljami in sicer v Šabcu, Valjevem, Obrenov-cu, Kragujevcu, Beogradu, Brckem, Osijekovcu, Sarajevu, Zemunu, Si-saku in v Zagrebu.

V Šabcu se nahaja: 1. elivaža za češplje, ki je last Ilije T. Parnosa in je bila osnovana l. 1909, po fran-coskem sistemu in ki lahko elivira v 24 urah dva vagona češpeli. Napra-va ga stane okrog 30.000 dinarjev. Od začetka je elivirala 5 do 10 in do 15 vagonov letno, leta 1920 že 35 vagonov, leta 1921 pa 50 vagonov. V sezonski dobi zaposluje 15 delavcev in 20 delavk; 2. elivaža češpeli g. Vase T. Kovačevića trgovca, zgra-jena po sistemu segretega zraka, ki je začela z obratom koncem okto-bra 1921. V 24 urah lahko elivira 2 vagona; v dobi sezone zaposluje 40 delavcev in delavk; elivaža je stala z zgradbo, brez skladišča in po-stranskih poslopij okrog 200.000 di-narjev in je zgrajena po sistemu Terš in Ormon iz Budimpešte. Leta 1921 je elivirala 20 vagonov češpeli. 3. elivaža češpeli gg. Bratov Radoj-kovičev, ki imajo sistem potom pa-re in toplega zraka, ki je začela obratovati leta 1921. Aparati so bili izdelani v Združenih tovarnah (prej Skoda & Komp.) v Plznu na Češkem in so stali 300.000 čhsl. kron. Celo-kupne naprave z zgradbam pa so stale 320.000 dinarjev. Elivaža je v

stanju, da preša v 24 urah okrog 3 vagonov češpeli. V dobi sezone je delalo pri njej 16 delavcev in 14 de-lavk. Leta 1921 je bilo eliviranih vse-ga skupaj 30 vagonov, ker se je de-lalo od 6 ure zjutraj do 6 ure zvečer; 4. elivaža češpeli g. Petra Spasoje-viča trgovca, ki bo zgrajna v juliju mesecu 1922 in secer po sistemu toplega zraka in za katero je bila strojna naprava naročena pri tvrdki Terš in Ormon v Budimpešti. Strojni deli bodo stali okrog 50.000 Din, zi-danje zgradbe in montaža kotlov pa okrog 100.000 Din. Naprava bo lah-ko dnevno elivirala 2 vagona češ-peli; 5. elivaža češpeli g. Petkoviča & drugov iz Beograda je zgrajena po sistemu segrevanja zraka in je v stanju elivirati dnevno do 1 va-gona.

V Valjevem se nahajajo nove eli-važe: g. Nikole A. Jovanoviča, ki je bila osnovana leta 1921 in sicer po francoskem sistemu segretega zra-ka »Limon« za koks z dvema vrstami cevi. Naprava je stala okrog 100.000 Din brez zgradbe. Ona je v stanju posušiti v 24 urah 4 vagonov češpeli. Leta 12 do 15 delavcev, za sortiranje češpeli pa 25 zaposlencev. Leta 1921 je bilo eliviranih vsega skupaj 20 va-gonov, ker je dobila zaboje prepoz-no. Elivaža g. Petra S. Petkoviča & druga je zgrajena po sistemu grete-ga zraka in je stala s strojno napra-vo brez zemljišča in potrebnejših skladišč 250.000 Din. Naprava je v stanju elivirati v 24 urah 2 vagona češpeli. Ker se je zakasnila pošilja-tev zabojčkov je elivirala leta 1921 vsega skupaj le okrog 4 vagonov.

V Obrenovcu se nahajajo sledeče elivaže češpeli: 1. elivaža obrenov-ske zadruge, ki je delniška družba in katere je bila kupljena od g. Ran-ka Godževca, trgovca iz Beograda. Elivaža je bila osnovana leta 1906 in je bila leta 1920 obnovljena ter je v stanju posušiti tričetrtine vagona v 24 urah. V dobi sezone zaposluje 25 delavcev in je elivirala leta 1920 38 vagonov leta 1921 pa 22 vagonov; 2. elivaža beogradskega trgovca g. Koste R. Živanoviča. Ta elivaža je osnovana leta 1910 po francoskem sistemu in lahko elivira 4 vagonov češ-peli v 24 urah. V sezoni zaposluje 40 delavcev. Strojne naprave so sta-le pred vojno 25.000 Din.

V Kragujevcu se nahajajo sledeče elivaže: 1. elivaža g. Leopolda Pfe-fermanna, trgovca iz Kragujevca, ki je bila osnovana leta 1908 po fran-coskem sistemu in ki je stala z zem-ljiščem in zgradbami skupaj okrog 120.000 dinarjev. V 24 urah lahko eli-vira 4 in pol vagonov češpeli. V do-bi sezone je bilo pri podjetju zapo-slenih okrog 100 delavcev in za iz-ločenje peščic iz češpeli pa do 300 delavcev. To elivažo ima v najemu podružnica Praške kreditne banke v Beogradu. Elivirali so letno 150 do

300 vagonov češpeli po letnem obratu. 2. Elivaža g. Mladena Lu-koviča, poprej g. Brachfelda, kate-ro ima v zakupu Gradjanska banka v Beogradu. Elivaža je bila osnova-na pred 20 leti po francoskem siste-mu in je v stanju elivirati 1 vagon v 24 urah. V dobi sezone zaposluje 40 do 50 delavcev. Leta 1921 je elivira-la 50 vagonov.

V Beogradu se nahajajo sledeče elivaže češpeli: 1. elivaža izvozne banke v Beogradu, ki je bila zgraje-na leta 1908 po francoskem sistemu. Strojne naprave so stale 20.000 di-narjev, zgradbe pa 80.000 Din. Ka-paciteta znaša 4 vagonov v 24 urah. V dobi sezone se je zaposlovalo do 40 delavcev. Letno je bilo elivirano pred vojno 150 do 200 vagonov, po stanju suhih sliv, sedaj pa izpod 100 vagonov. 2. Elivaža prve srbske zemljoradničke banke, ki jo je kupi-la od g. Izidorja Bramerja - Marko-viča ki jo je osnoval leta 1906. Na-prava je francosko limoškega siste-ma in je stala okrog 40.000 Din. V 24 urah lahko elivira 4 vagonov češ-peli. Sušila je letno 120 do 200 va-gonov, izuzemši v vojni dobi ko ni obratovala.

(Dalje sledi.)

Gospodinje!

Ali zahtevate pri trgovcu, kjer kupujete, vedno testenine »PEKATETE«? Ako ne, prosimo, storite to vedno!

Ogrska uvozna in izvozna trgovina.

Statistika uvoza in izvoza za leto 1922 kaže, da je uvoz narasel na 33.5 milj. meterskih stotov in izvoz na 10.4 milj. metr. stotov. Diferenca — in sicer pasivna — je torej 23.1 milj. metr. stotov. Od prejšnjega leta je uvoz narasel za 10 milijonov, iz-voz pa za 2 milijona meterskih sto-tov. Pri tem je treba zabeležiti, da je samo premog, izvožen iz naslova reparacij zastoj v Jugoslavijo, zna-šal 2.7 milj. stotov. Pri uvozu je na prvem mestu les in premog, razen tega se je uvažalo precejšnje mno-žine železne rude, železo in železni izdelki; sol, kreda, mineralno olje, papir, kemične potrebščine, tekstilni izdelki in surovine, kovine in ko-vinski izdelki, riž, steklo in stekleni izdelki ter sladkor. Pri izvozu je na prvem mestu antracit, ki mu slede moka, vino, sadje, zelenjava, klavna in vprežna živina, perutnina; opeka, železo in železni izdelki, rjavi pre-mog, kreda, strojni deli, cement, ži-vila, lesni izdelki, kemične potreb-ščine ter peščenec. — Importiralo se

je 36% iz Romunije, 25% iz Češko-slovaške, 10% iz Nemčije, 7% iz Avstrije, 4% iz Jugoslavije ter 18% iz drugih držav. Pri eksportu je od-padlo 38% na Avstrijo, 36% na Ju-goslavijo, 13% na Češkoslovaško, 5% na Nemčijo, 4% na Rumunijo in 4% na druge države.

Vrednost uvoza znaša skupno 116 milijard ogrskih kron, vrednost izvo-za pa 91 milijard ogrskih kron; defi-cit znaša torej 75 milijard ogrskih kron. Če statistične podatke za leto 1921 in 1922 reduciramo v svrhu pri-merjanja na 0.22 švicarskega franka za 100 ogrskih kron, vidimo, da se je ogrska trgovina precej popravila z ozirom na leto 1921 in sicer za vsoto 44 milijard ogrskih kron. Številke o uvozu in izvozu zelo zavise od trž-nih cen. Dejstvo je, da so se cene glavnim importnim vrstam bolj zvi-šale kot eksportnim, in sicer prvim povprečno 476 krat z ozirom na ce-ne leta 1913, drugim pa le 304 krat.

Izgleda, da se bo izboljšala tudi ogrska tekstilna produkcija, ki je bila že dolgo predmet razprav med vlado in industrijalnimi interesenti. V skladu s svojo carinsko politiko namerava vlada izvesti omejitev uvoza gotovih tekstilnih izdelkov ter na drugi strani zvišati uvoz tekstil-nih surovin, posebno bombaževine, da tako usposobi številne ogrske tovarne k delu v večjem razmahu. Uvoz surovega bombaža, ki je zna-šal lanske leto 2 milj. kg, se bo letos podvojil in tudi uvoz bombažne pre-je se bo zvišal za 50%. Na drugi strani zopet se bo dovolilo uvoz iz-gotovljenih bombažastih izdelkov le do polovične višine lanskega uvoza. Sedaj sta na Ogrskem le dva bom-bažna mlina, oba skupaj s približno 53.000 vreteni. Ogrski tekstilni indu-strijalci so ustanovili nedavno dru-štvo s popolnoma določeno razde-litvijo dela in produkcije, s čemer upajo, da se bo delavna kapaciteta te industrije, ki se lani ni udeležo-vala z več ko 30—40%, letos po-polnoma zaposlila.

Boj za prostost izvoza se je sedaj prenesel tudi v vladne kroge. Pred-log je iznesel finančni minister o pri-litni proračunske debate — gotovo iz finančnih vzrokov vsled novega padca ogrske krone. Rodilo je to seveda odpor aprovizacijskega ura-da, ki je dokazoval potrebo gotovih omejitev izvoza v interesu konsu-mentov. To vprašanje bo sedaj vla-da proučila in gotovo je, da se bode uvedlo mnogo olajšav izvoza, po-sebno, ker je tudi minister prehrane označil prehod k normalnim trgo-vinskim razmeram kot potreben in neizogiben.

Tudi vinarska industrija se bo raz-širila. Kajti težka pozicija, v katero je spravila politika obrobni držav ogrsko vinsko produkcijo, je nagna-la interesirane kroge, da so osno-

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Anton bi se bil v tem trenutku po-čutil v središču zemlje bolj doma-čega, kot v tej sobi. »Da!« je konč-no obupno vzkliknil, »prav imate, nepremišljeno je bilo, da sem kora-čil preko svojih razmer, to sem celi čas občutil. Pred nekoliko dnevi, ko sem pregledal svojo blagajno, sem opazil, da sem zašel v dolgove.« — tu se je trgovec neopaženo na-smehnil, — »postalo mi je jasno, da sem na nepravi poti, le vedel nisem kako naj se vrnem. Zdaj se ne bom več obotavljal,« je žalostno nada-ljeval, »in vi bodite tako dobri in odločite, ali se zdaj obnašam ra-zumno.«

»Ne res, Fink vas je upeljal v družbo gospe pl. Baldereck? Sem si mislil,« je smehljaje dejal princi-pal; »morda ve on tudi kaj več o govoricah, ki vas tako vznemir-jajo.«

»Dovolite mi, da zahtevam v vaši

prisotnosti od njega izjavo, da ni-sem o vsem tem nič vedel in da sem bil pač lahkomisljen, toda ne nizko-ten. Fink je moj prijatelj in pozna vso mojo zadevo.«

»Dobro, če vas bo to pomirilo,« pravi trgovec in veli poklicati Finka. Fink je pri vstopu začuden pogle-dal na razburjenega Antona in vpra-šal, ne meneč se došli za prisotnost principala: »Vraga, ti si jokaj?«

»Zaradi obrekovanja,« je resno de-jal trgovec, »ki ogrožajo njegovo trgovčevu solidnost in čast njegove rodbine.« Nato mu je v kratkih be-sedah razložil, za kaj gre.

Fink se je zasmejal ter vzkliknil: »On je otrok; kaj bi se brigal za neumno govorčenje ljudi!«

»Nima pravice, da bi omalovaže-val to govorčenje, ki ga je pospe-ševal z občevanjem v krogih, v ka-tere ste ga vi vpeljali.«

»Predvsem te prosim, da izjaviš tukaj pred gospodom Schröterjem, da nisem imel jaz o vsem tem nika-kega pojma; dovoli me poznaš, da lahko veš, da bi ne bil napravil ko-raka v družbo gospe pl. Baldereck, če bi bil smatral za možno, da se bo o meni kaj takega govorilo.«

»On je popolnoma nedolžen,« je dejal Fink principalu s prepričeval-

no dobrodušnostjo, »nedolžen, kot novorojenček. Če je pri tej smešni stvari kak krivec, tedaj sem to jaz, in razen mene tudi bedasti ljudje, ki so kaj takega raznašali. Potolaži se Anton, če te to žali, tedaj celo stvar kmalu uredimo.«

»Se enkrat pojdem h gospe Bal-dereck ter ji sporočim, da se več ne bom udeleževal plesnih večerov.«

»Tudi jaz smatram to za najboljšo sredstvo,« je dejal trgovec.

»Bojim se, da to ne bo dosti po-magalo,« je modro pripomnil Fink.

»Vsaj napravim svojel!« je zakli-cal Anton.

»Kakor hočeš,« je sklenil Fink.

»Plesati si se pa le naučil in na finem obnašanju si tudi pridobil.«

Proti poldnevu je dejal trgovec svoji sestri: »Prav si imela: Wohl-fart je v glavnem nedolžen. Fink je v svoji prečernosti spletel celo in-trigo.«

»Vedela sem!« je zaklicala Sabi-na in s silo zabodla iglo v svoje de-lo. — »Če je mogoče, Bogomil, pre-preči zdaj kako novo nepremišlje-nost!«

»Celo stvar morajo sami urediti; radoveden sem, na kak način store-to.«

Anton je delal celi dan, kot bi bil hotel omamiti samega sebe, govoril le najpotrebnejše ter odšel zvečer odločno po stopnjicah navzgor, kot mož, ki nosi v sebi dozoreli načrt.

Fink ga je čez dan nezaupno opa-zoval in vpraševal sam pri sebi: »Kaj namerava fant? Obnaša se, kot bi se pripravljaj na prvi dvoboj.« Ako bi pa bil mogel videti v Anto-novo dušo, tedaj bi bilo tudi more-biti njega pretreslo, če bi bil opazil bolest, ki je razjedala mlado srce. Ne le užaljen ponos, niti ne čut sra-mu, da ga bodo smatrali za pusto-lovca in goljufa, druga silnejša bol, namreč misel na ločitev od ljubljene plesalke, je trla njegovo dušo.

Fink je skočil po stopnjicah na-vzgor v sobo k Antonu, katerega je našel že oblečenega, opazil blede prijateljev obraz, ki se je postaral danes za par let, ga prijel za roko ter vprašal: »Ali si hud na me?«

»Niti na te, niti na koga drugega,« je razburjeno odgovoril Anton. »Po-slušaj me: kako je govorica nastala, nočem vedeti. Mogoče je, da si ho-tel napraviti le šalo z menoj in z ljudmi.«

»S teboj ne, otrok moj!« je odvr-nil Fink.

(Dalje sledi.)

vali enotno organizacijo »Vinicola« z akcijskim kapitalom 25.000.000 o. kron, ki bo zastopala interese viničarjev in vinskih trgovcev na Ogrskem.

V koliko je mogoča trgovina z Ogrsko, se morajo naši trgovci prepričati na budimpeštanskem XIV. vzorčnem sejmu (19.—28. maja). Da se zagojovi uspeh in obisk sejma, je bila ogrska vlad naprošena, da dovoli trgovcem, ki obiščejo semenj, 50% popust na železnica od meje do Budimpešte in nazaj.

Poljsko finančno pismo.

Govori nam o poljski in o nemški marki, o poljskem zlatu in o reduciranju deviznih bank, poroča pa dr. Seifter iz Poljske Šlezije.

Gospodarski sliki med Poljsko in Nemčijo ter njih mnogokratna organska odvisnost od mogočne gospodarske enote nemške države se pokažejo prav posebno, če opazujemo v zadnjem času se porajajočo odvisnost dogodkov na poljskih borzah od položaja v Berlinu in posebno še razvoj kurzov tujih plačilnih sredstev na Poljskem kot posledico gibanja na berlinski borzi.

Ko je leta 1916 poljska posojilna blagajna izdala okupacijsko marko, je imela ta isti kurz kakor nemška državna marka in je obdržala ta kurz do zime leta 1919, ko je odpovedala nemška država »poljski marki«, kakor se je imenovala odslej naprej, garancijo in obveznost zamenjave. Od tedaj naprej je poljska marka, drseč zmeraj bolj navzdol, začela voditi lasno valutarično življenje, in kmalu se je njena kurzna vrednost znatno oddaljila od vrednosti njene nemške sestre. Ko je Grabski pomladi 1920 prepustil poljski marki samovlado in je izpodrinil vsa na Poljskem v obtoku se nahajajoča plačilna sredstva — avstrijsko krono, Kerenskijev rubelj, carski rubelj, nemško marko — se je pogrezala poljska marka vedno globlje v blato špekulacije; pripomoglo je k temu na eni strani državno gospodarstvo in nevarnost na zunaj — vojska z boljševiki — na drugi pa tudi pomanjkanje vsake obvezne garancije in zavarovanja vrednosti od strani države, ki je dala mladi vrednoti na njenem mukopolnem poju samo majhno oporo, obstoječo v nič pomenjajoči izjavi: »Poljska država prevzame odgovornost, da se bo ta bankovec zamenjal z bodočo poljsko valuto, po kurzu, ki ga bo določil sejm — poljska skupščina.«

Ko je tudi nemški državni marki od jeseni 1921 naprej zmanjkalo tal, je bilo opazovati vedno večje vrednostno zblizanje obeh valut, dokler si nista ob izbruhu ruhrskih homatij podali roko, obe enako izmučeni in enako nizki. Od tedaj naprej lahko opazujemo usodno skupnost obeh nesrečnih vrednot: na vsako dolarško vrloglavico v Berlinu odgovarjala Varšava in Krakov z nič manjšim naskokom na tuja plačilna sredstva. Ko so pred dvema mesecema hoteli podpreti nemško marko, je takoj tudi poljska posojilna blagajna priskočila svoji tako zatirani marki na pomoč, s tem, da je zapovedala oddajo tujih deviz. Ker pa posojilne blagajne niso imele dosti tujih deviz jim je že takoj prve dni sapa pošla, in poljska marka je šla kmalu spet svojo poševno smer navzdol. Geslo »dolarska hausse v Berlinu« je vzbudilo na poljskem denarnem trgu prefekle dni pravcati vihar za nove dolarske izgrede in poljske borze so bile koncem aprila popolnoma iz sebe in strašno vznemirjene. Vzrok te avtomatične reakcije na berlinski trg je težko razumljiv, ima pa morebiti svoj vir v nakupih deviz, ki jih je napravil Berlin na poljskih borzah potom arbitraže. Pa tudi Poljska se na nemških borzah udeležuje v nakupu deviz, glavni trg je prost mesto Danzig.

Inflacija bankovcev se je na Poljskem od januarja do danes pomnožila za več kot en bilijon; vrhu tega ima pa finančni minister od sejma

dovoljenje, da sme zopet najeti pri posojilni blagajni novo posojilo v znesku poldruega bilijona; in tega dovoljenja se bo moral tudi poslušati. Vsled neprenehoma padajoče vrednosti poljske marke se je dolg poljske države tujim državam zvišal na vrloglavico višino 16 bilijonov. Vrzal v državnem gospodarstvu se strašansko širi, in Grabski misli, da jo poljska marka ne bo mogla več zasuti. Finančni minister uporablja za zdravljenje sedaj posebno sredstvo, ki je bilo doslej strogo prepovedano: postavlja vsa državna gospodarstva na trdna tla teoretičnega zlata. Težki so bili boji in velike so bile zapreke, zlasti od strani vlade, predno so si priborili »indeks«, ki naj sedaj prodre vse državno gospodarstvo. Dosedaj je bilo na primer takole, če vzamemo en slučaj: davek je bil predpisan; predno so ga iztirjali, je bil ves čas na isti višini, med tem ko je država v istem času gazila v vedno večje dolgove; sedaj naj bo pa zlati denar merilo za vse terjatve in dajatve.

Pred kratkim so naredbenim potom omejili število deviznih bank; naredba je bila ostrina in je prišla nenadno; zato je imela tudi trenuten uspeh in kurzni nivo tujih deviz se je začetkoma vidoma nižal; vendar pa ta za poljske banke tako dobra odredba ni imela trajnega uspeha. Rezultat je bil samo taj, da se je mnogo bank začelo majati.

Odvzetba devizne pravice je imela za posledico samo že davno znano, a nikdar zadosti vpoštevano dejstvo, da večina novih bančnih podjetij nima pravice do obstoja; to pa zato ne, ker je pretežno agrarno Poljsko prepregla gosta mreža denarnih zavodov, ki morejo živeti samo od devizne zmede, torej od bolehave strani finančnega gospodarstva in ki nimajo po predvojnih bančnih principih nobene pravice do obstoja. Nikdar ne bi bilo moglo nobeno dejstvo bolj prepričevalno dokazati prenasitenost z bankami kakor jo je dokazala ta vladna odredba, ki je naenkrat ukinila obrat nestetih bank. Morebiti je hotela vlada tudi pokazati, kako take banke, živče samo od finančne zmede, škodujejo, in je hotela začeti z ozdravljenjem, ki gre seveda preko zlorabe bančnih operacij.

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz v mesecu januarju. Izvozilo se je v tem mesecu iz države 159.487 ton in 140.126 komadov v skupni vrednosti 329.547.207 Din. Največ se je uvozilo v Italijo, in sicer 28.76 odstotka, potem v Avstrijo 23.89 odstotka, v Češkoslovaško 12.20 odstotka, v Švico 9.04 odstotka, v Nemčijo 5.06 odstotka, v Madžarsko 5.01 odstotka, v Francijo 4.28 odstotka, v Anglijo 2.78 odstotka, v Grčijo 2.5 odstotka, v zasedene kraje pa 1.35 odstotka, na Reko 1.24 odstotka, v Turčijo 1.14 odstotka, ostalo v razne druge države.

Ukinjenje madžarskih izvoznih pristojbin. Madžarsko finančno ministrstvo je naredbenim potom ukinilo naslopne izvozne pristojbine na: črešnje, višnje, oštrogice, ribezelj, sladkorne melone, (dinje) rdeče in žolte češplje, vodene melone (dinje), aprikoze in breskve, orehe z lupino, čiste orehe, zajce, fazane, divjačino in perutnino.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Cene železa v Nemčiji je vsled ponovnega padca nemške marke v dobi od 24. do 30. aprila zopet poskočila, in sicer za 54 n. mark.

Sejem za govejo živino, konje, svinje in blago v Boštanju pri Sevnici se zaradi praznika sv. Rešnjega Telesa preloži na drugi dan, to je na petek 1. junija 1923. Vabijo se kupci in prodajalci.

Veliki živinski in kramarski sejem pri Sv. Urbanu pri Pljuju se vrši dne 25. maja.

Industrija.

Produkcija sladkorja v Franciji se ceni letos na 400.000 ton, medtem ko je znašala lani samo 278.000 ton.

Produkcija sladkorja v Češkoslovaški. V letošnji sladkorni kampanji je producirala Češkoslovaška 728.951 ton sladkorja.

Carina.

Dohodki glavnih carinarnic v prvi dekadi maja so znašali 47.775.137 Din. — Največ dohodkov so imele carinarnice: v Zagrebu 7.309.321 Din, v Beogradu 5.765.140 Din, Ljubljana 4.348.631 Din, Novi Sad 3.522.771 Din, Maribor 3.277.150 Din, Beždan 3.195.757 Din, Subotica 3.172.303 Din, Sarajevo 2.028.000 dinarjev, Skopje 1.605.745 Din, Osijek 1.573.668 Din, Rakek 1.378.329 Din, Zemun 1.373.465 Din, Jesenice 1.232.160 Din, Sisak 1.060.256 Din, Split 1.010.423 dinarjev, ostale carinarnice so imele dohodke pod 1 milijonom Din. Od 1. avgusta 1922. do 10. maja znašajo skupni dohodki carinarnic 1.135.738.509 Din.

Carinska šola v Beogradu. Dne 15. maja je bila otvorena v Beogradu car. šola, ki jo morajo obiskati vsi oni uradniki, ki so že tri leta v službi ter oni začasni carinski uradniki, ki nimajo predpisane kvalifikacije. Izpričevalo o dovršeni carinski šoli se smatra za zakonito kvalifikacijo za carinsko službo. Šola se nahaja v prostorih beograjske carinarnice na Savi.

Denarstvo.

Cena zlata in srebra v Nemčiji je dne 14. majnika zopet poskočila. Nemška državna banka in poštni uradi kupujejo na račun države zlate komade od 20 mark po 140.000 mark v papirju.

Promet.

Prevoz svežih rib iz Italije v Prago. Med italijansko in češkoslovaško železniško upravo je bil sklenjen sporazum glede transportiranja svežih rib z Jadranskega morja v Češkoslovaško.

Jugoslovansko - rumunski rečni promet. Dne 20. t. m. je bil upostavljen rečni promet med Jugoslavijo in Rumunijo. Tozadevni sporazum je bil od delegatov obeh držav podpisan v Kološvaru. Ladje bodo obratovala med Velikim Bečkerekom in Temešvarjem. Rumunska vlada je že pričela graditi veliko luko v Temešvaru.

Iz naših organizacij.

Vabilo k 4. rednemu občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo dne 27. maja 1923 ob 9. uri v dvorani »Sokolskega doma« v Skofji Loki z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1922 in proračuna za leto 1923. 3. Sprememba pravil. 4. Določitev višine določen in sprejemnine za leto 1923. 5. Volitev: a) 8 članov načelstva in 2 namestnikov, b) 6 članov in 3 namestnikov v razsodiški odbor, c) 10 dele-

galov za občni zbor zveze. 6. Slučajnosti. — Ako bi ne bil občni zbor ob napovedanem času sklepčen, vrši se isti eno uro pozneje ob vsakem številu. Gremij trgovcev za politični okraj Kranj. Načelnik.

Dobava, prodaja.

Dobava indigo-papirja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 2. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave indigo-papirja. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava vreč. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 2. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 400.000 novih vreč iz jute za drobno kuhinjsko sol. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja naprave tehtnice za vozove. Pri Peltrinskem vojnem okrogu v Peltrinji se bo vršila dne 1. junija t. l. ofertalna licitacija glede oddaje zgradbe hišice za napravo tehtnice za vozove. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava envelop (etiket) in pečat. V pisarni smodnišnice v Kamniku se sklene dne 1. junija t. l. ob 11. uri dopoldne direktna pogodba za dobavo 85.000 komadov envelop (etiket) 300.000 komadov pečat. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava kruha in mesa. Pri komandi mesta v Spodnjem Dravogradu se bo sklenila dne 2. junija t. l. pogodba glede dobave mesa za garnizijo Spodnji Dravograd, dne 12. junija t. l. pri komandah mesa v Spodnjem Dravogradu in v Slovenski Bistrici glede dobave kruha za garnizijo Spodnji Dravograd, oziroma Slovenska Bistrica ter pri komandi vojnega okroga v Mariboru glede dobave mesa za garnizijo Maribor, dne 13. junija t. l. pri komandi mesta v Pljuju glede dobave mesa za garnizijo Pljuj ter dne 14. junija t. l. pri komandi mesta v Slovenski Bistrici glede dobave mesa za garnizijo Slovenska Bistrica. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

»O naši finančni upravi sedaj in v bodoče.« O tej temi je predaval v soboto dne 19. t. m. v društvu »Soča« delegat ministra financ g. dr. Šavnik. Predavanje je bilo tako zanimivo in tudi

Nov vozni red Juž. žel., veljaven od 1. junija.

ODHODI VLAKOV IZ LJUBLJANE GLAVNI KOLODVOR:

brzovlak ob 0.32 uri do Dunaja (Zagreb, Belgrad, Budimpešta)
brzovlak ob 5.24 uri do Trsta (Opalija, Benetke)
polniški vlak ob 5.28 uri do Maribora (Zagreb, Kotoribe)
polniški vlak ob 5.50 uri do Trsta
S. O. E. ob 6.15 uri do Zagreba, Belgrada, Bukarešte, Carigrada
mešani vlak ob 7.45 uri do Vrhnik
polniški vlak ob 8. uri do Maribora
brzovlak ob 12.02 uri do Dunaja, Prage
brzovlak ob 12.05 do Trsta
polniški vlak ob 12.10 uri do Dunaja, Zagreba, Kotoribe
mešani vlak ob 13.25 uri do Vrhnik
polniški vlak ob 14.15 uri do Zidanega mosta
polniški vlak ob 14.30 uri do Trsta
brzovlak ob 16.55 uri do Trsta
brzovlak ob 17. uri do Zagreba, Belgrada
polniški vlak ob 17.55 uri do Zagreba, Maribora, Čakovca
mešani vlak ob 18.40 uri do Vrhnik
polniški vlak ob 19.30 uri do Rakeka
O. S. E. ob 22.20 uri do Trsta, Pariza
mešani vlak ob 22.30 do Vrhnik (vozi samo ob nedeljah in praznikih od 1. junija do 30. novembra 1923)
polniški vlak ob 23.52 uri do Dunaja, Zagreba.

PRIHODI VLAKOV V LJUBLJANO GLAVNI KOLODVOR:

brzovlak ob 0.17 uri iz Trsta
polniški vlak ob 4.04 uri iz Dunaja, Kotoribe, Zagreba
brzovlak ob 5.12 uri iz Dunaja, Budimpešte
S. O. E. ob 5.40 uri iz Pariza, Trsta
mešani vlak ob 6.40 iz Vrhnik
polniški vlak ob 7.28 iz Rakeka
polniški vlak ob 7.32 iz Zidanega mosta
polniški vlak ob 10.13 uri iz Zagreba, Zidanega mosta, Maribora, Čakovca
mešani vlak ob 10.30 uri iz Vrhnik
brzovlak ob 10.42 uri iz Belgrada, Zagreba
polniški vlak ob 10.56 uri iz Trsta
brzovlak ob 11.50 uri iz Trsta
polniški vlak ob 14. uri iz Dunaja, (Maribora, Kotoribe, Zagreba)
brzovlak ob 16.16 uri iz Trsta
brzovlak ob 16.41 uri iz Dunaja, Prage, Zagreba
mešani vlak ob 17.40 uri iz Vrhnik
polniški vlak ob 18.21 uri iz Maribora, Zagreba
mešani vlak ob 21.15 uri iz Vrhnik (vozi samo ob nedeljah in praznikih od 1. junija do 30. novembra 1923)
polniški vlak ob 21.37 uri iz Maribora (Kotoribe, Zagreba)
O. S. E. ob 21.58 uri iz Carigrada, Bukarešte, Zagreba
polniški vlak ob 22.36 uri iz Trsta

za pridobitne sloje tako aktualno, da smo naprosili g. delegata, naj objavi celotno predavanje v našem listu. Gospod delegat je ljubeznivo ustregel naši želji in nam dal na razpolago celoten referat. Referat pričnemo priobčevati v prihodnji številki. G. delegatu se za naklonjenost prav iskreno zahvaljujemo. Prepričani smo, da bodo njegova izvajanja ravno tako zanimala naše čitatelje, kakor so zanimala ljubljanske poslovne kroge, ki so se predavanja udeležili v jako častnem številu.

Izpremembe in dopolnitve stanovanjskega pravilnika so izšle kot posebna brošurica pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Brošurica s poštnino vred velja Din 4.50. Stanovanjski zakon, Pravilnik in Izpremembe skupaj pa veljajo s poštnino vred Din 15.—.

Valutna konferenca v Švici. Švicarski gospodarski svet je za 20. maja sklical v Basel valutno konferenco. Iz Beograda je bil na konferenco povab-

ljen profesor dr. Paja Stanišič. Z sodelovanjem na tej konferenci se je dosedaj prijavilo 8 držav.

Velesejm v Padovi. Za poselnike velesejma v Padovi je dovolilo italijansko ministrstvo za trgovino, da se izdajajo vizumi na polne liste po znižanih pristojbinah v iznosu dveh zlatih lir meslo deset. Sejske legitimacije, na podlagi katerih jim dovoli italijanski konzulat v Zgrehu odnosno italijanski delegat v Ljubljani vizum po znižanih pristojbinah, se dobijo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tržna poročila.

Novosadska produktna borza. 22. I. m.) Pšenica: baška 77 kg, 3 odst., paritela Zenta, 3 vagoni 437.5; baška, 76 do 77 kg, 2-3 odst., ponudba 430. — Ječmen: baški, 64-65 kg, ponudba 285. Oves: baški, 2 vagona, 287.5. Turščica: baška, paritela Subotica, 3 vagoni 295; baška, 16.5 vagona 251.25-255; baška, 100 odst., zdrava, 1 vagon 257.5; baška

bela, 2 odst. žolta, 1 vagon 290; baška, 10 odst. defektna, 1 vagon 225; baška okrogla, 1 vagon 260; baška defektna ab Bosanski Brod, 30 vagonov 278.75; baška, duplikat kasa, 5 vagonov 278.75; baška okrogla, 2 odst. defektna, povpraševanje 252.5; baška, ab ladja Bosanski Brod, 5 vagonov 275; banalska, paritela Zenta, 4.5 vagona 251.5; sremska, ponudba 260. Fižol: beli baški, povpraševanje 495. Moka: baška »0«, ponudba 655; »2«, ponudba 612.5; »6« ponudba 550; banalska »7«, 3 vagoni 430. Oljci v pšeničnih vrečah ponudba 140, v papirnatih vrečah, ponudba 135. Tendence nestalna.

Zagrebski žitni trg (22. I. m.) Poslavno baška, odnosno vojvodinska poslaja notirajo: pšenica (76-77 kg) 440-445, turščica žolta 260-265, bela 295-305, defektna 170-250, rž (71-74 kg) 365 do 375, ječmen za pivovarne 325-340, za krmo 300-305, oves 285-295, fižol pisani 450-600, beli 450-550, moka »0« 675-705, »2« 650-680, »4« 625 do

655, za krmo 225-235, ržena 525-530, orobe drobni 160-170, debeli do 250. Tendence mirna.

Žitni trg v Avstriji. Pšenica 4500 n. a. K kilogram, rž 3405-3700 n. a. K, ječmen 2700-2850 n. a. K, jugosl. koruza 2550-2650 n. a. K, pšenična moka št. 0 6300-6400 n. a. K, krušna moka 4950 do 5100 n. a. K.

Padanje cen senu. Zadnje dni so vsled izgledov ugodne letine za krmo silno padle cene senu in drugim krmilom.

Cene kolonijalnemu blagu v Trstu so bile zadnje dni sledeče (v lirah): kava 7, 5.90, Rio 6, 6, Rio 5, 6.15, Rio 4, 6.25, Rio 3, 6.30, Santos 7.30, Minas 6.55, sladkor: v kockah 3.72, kristal 3.68; riž: Karolina 2.30, italijanski glase 2.18, Saigon 1.50, Barma 1.40, Bract 1.35, Soja olje 5, čokolada 6.70.

Beograjski trg. Mast 36-38, slanina 34-36, goveje meso 18-20, jagnječje meso 20-22, suho meso 35-38, riba som 25-35, krompir mlad 10-18 Din za kilogram.

OGLAS.

DIREKCIJA DRŽAVNOG DOBRA »BELJE« U KNEŽEVU (LAK) BARANJA kupiće putem ofertalne licitacije niže izloženu

rezanu meku gradju.

Pismene ponude, snabdevene sa 20 Din taks. markom, uputiti najdalje do 21. juna Glavnoj Direkciji Državnog Dobra »Belje«.

Prava učešća na ovoj licitaciji ima svaki, koji može iskazati po svojoj Trg. i Obrtničkoj Komori, da je obrtnik ili trgovac ovog predmeta.

Licitacija održaće se na dan 23. juna na osnovu podnešenih ofera, te će Direkcija kupovinu izvršiti od one firme, čija je cena bila najpovoljnija. Ponudjene cene kalkulirati.

1. Franko željeznička ili plovidbena stanica Apatin:

20/20 cm jako gradje 60 kom. à 4 m.
18/25 cm jako gradje 2/10-50 m, 4/7-60 m, 2/5-50 m.
18/18 cm jako gradje 7/9- m, 7/7-20 m, 7/2- m.
13/18 cm jako gradje 14/2-20 m.
13/13 cm jako gradje 20/6- m.
10/16 cm jako gradje 14/4-50 m.

1. UKUPNO cca 25 m³ GRADJE.

2. Franko željeznička stanica Beli Manastir:

18/25 cm jako gradje 20 kom. à 10 m, 5 kom. à 7-50 m.
18/18 cm jako gradje 15/5- m, 30/4-50 m.
16/22 cm jako gradje 60/10- m, 15/9- m, 15/6- m.
19/19 cm jako gradje 70/10- m, 10/9- m, 10/8- m, 10/7- m, 10/6- m.
16/16 cm jako gradje 10/5-50 m, 20/4-50 m.
13/18 cm jako gradje 5/5-50 m, 10/4-50 m.
13/16 cm jako gradje 30/10- m, 25/9- m, 350/7-60 m, 30/6-50 m, 130/6- m.
13/13 cm jako gradje 40/4- m.
10/16 cm jako gradje 20/6-60 m, 25/6- m, 10/5-20 m.

2. UKUPNO cca 150 m³ GRADJA.

UKUPNO 1. + 2. = 175 m³.

Uz iste uslove ponuditi 1 vagon BELOG PASULJA i priposlati mustre istih, franko vagon Beli Manastir.

Iz kancelarije Glavne Direkcije Državnog Dobra »Belje« u Kneževu

12. maja 1923. god., broj 4830.

OGLAS.

DIREKCIJA DRŽAVNOG DOBRA »BELJE« U KNEŽEVU (LAK) BARANJA izlaže za prodaju

50 vagona suvih repnih nepresovanih rezanaca i četiri vagona proje

od ovih 2 vagona bele, 2 vagona crvene, berbe 1922. god. putem pismene licitacije.

Rezanci se nalaze u našoj Sečernoj Fabrici Branjin-Vrh.

Pravo učešća na ovu ofertalnu licitaciju imaju svi nadmetači, koji polože 5 %, a stranci 10 % kaucije od ponudjene vrednosti. Nadmetači imaju pravo podneti svoje oferte za svu količinu ili samo za jedan dio a ne manje od jednog vagona.

Pismene ponude u zapečaćenim kuvertima snabdevane sa 20 Din taks. marke, u kojoj će naznačiti koliko dinara nudi za vagon 10.000 kg franko stanica B. Manastir, predložiti licitanti na dan 23. juna u 10 sati prepodne uz predočenje, da su položili odgovarajuću sumu kaucije na našoj Glavnoj Blagajni.

Merenje za ovu prodaju izvršiće se na vagi naše drž. Sečerne Fabrike ili u Kneževu u Mlinu, a merenju ima pravo kupac prisustvovali.

Od momenta kad je predata ponuda, jamči kupac za ponudjenu cenu pologom svoje kaucije. — Za državno imanje važi prodaja posle odobrenja nadležne vlasti.

Ponudjaču, koji bude ponudio najpovoljniju cenu, ustupiće se roba odmah posle odobrenja nadležne vlasti.

Predatom ponudom, obavezuje se ponudjač ovim u oglasu razglašenim uslovima, i da po njima pristaje na licitaciju.

Iz kancelarije Glavne Direkcije Državnog Dobra »Belje« u Kneževu

12. maja 1923. god., broj 4538.

„JUGOEKSIM“

EKSPORT TRGOVSKA DRUŽBA IMPORT
VEKOSLAV PELC IN DRUGOVI
V LJUBLJANI, VEGOVA UL. 8

TRGOVINA S SPECERIJSKIM, KOLONIJALNIM, MATERIJALNIM BLAGOM, DEŽELNIMI IN POLJSKIMI PRIDELKI IN IZDELKI, MLEVSKIMI IZDELKI, LESOM IN LESNIMI IZDELKI TER MANUFAKTURO NA DEBELO

FERROSTAAL D.D.

ZAGREB, Wilsonov trg 7.

PONUJA ves potrebni v SHS ležeči materijal za ozkotirne in normalne železnice, n. pr. tračnice, spojnice, vijake, žeblice, vozičke vsake oblike in za vsako svrhu, njih dele, lokomotive, potem pločevino, kovino za ležaje, vse stavbeno železo, jeklo vsake vrste.

Zastopnik za Slov. nijo:

FRANC HOČEVAR, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,

moko

in deželne pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna prazarna za kavo

in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije so kakor usnene!
Najbolje varstvo proti viagi i mrazu!

Priporočamo:

Josip PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši živalni stroji vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

Oglašajte v
Trgovskem listu